

מערכי פעילות בנושא מיניות

רציונל

נושא המיניות הינו נושא מורכב ונוכח בחיי הש"ש. לרוב נושא זה עולה על סדר היום בהקשר של מקרים בעלי אופי מיני פוגעני: הטרדות מיניות, מקרי אונס וכו' אך על מנת שהש"ש יוכלו לזהות מקרים של מיניות פוגענית ולמנוע אותם- עליהם קודם כל לבחון את המושג "מיניות מיטיבה"- מהי? כיצד היא באה לידי ביטוי? ומהי חשיבותה בחייהם? מטרת מערכים אלו היא ליצור שיח בנושא מיניות עם הש"ש, לבחון את עקרונות המיניות המיטיבה ומתוך מקום זה לעסוק בזיהוי ומניעה של אירועים בעלי אופי מיני פוגעני.

בהמשך לרציונל זה אנו ממליצים להעביר את שני מערכי פעילות אלו בשני מפגשים נפרדים ועוקבים- הראשון עוסק במיניות מיטיבה והשני עוסק במיניות פוגענית. **בנוסף לכך ניתן למצוא בנספחי המערך חומרים ליצירת שיח המשך בנושאים אלו לאורך השנה (סרטים מומלצים, כתבות ועוד).**

מטרות

- יצירת שיח בנושא מיניות מיטיבה- הכרת המושג ועקרונותיו. דגש: בחינת המושג "הסכמה" וההבדל בינו לבין "רצון".
- יצירת שיח בנושא מיניות פוגענית- כיצד היא באה לידי ביטוי ומה עלינו לעשות כאשר אנו עדים לסיטואציות בעלי אופי מיני פוגעני. דגש: בחינת המושג "תרבות האונס".

❖ הערה למנחה: מיניות הינו נושא מורכב ורגיש שהעיסוק בו עלול להיות מאתגר עבור חלק מהמשתתפים. יש לגלות רגישות, לשים לב לתגובות המשתתפים ולאפשר שיתוף לפי בחירתם. כמו כן, מומלץ להתאים את המפגש לאופי הקבוצה הספציפית.

מערך ראשון: מיניות מיטיבה

קהל יעד: ש"ש

משך פעילות: שעה וחצי

עזרים: מקרון+ מסך, לוח מחיק+ טושים, כרטיסיות מושגים+ הגדרה "מגע מיני מיטיב" (נספחים)

מהלך

1. פתיחה: נשב במעגל. נקרין על המסך חלק מתוך התוכנית "סליחה על השאלה- בני נוער" (מדקה

<https://www.youtube.com/watch?v=7CcyeaBPdMk> (14:13 ועד לדקה 16:25)

לאחר הצפייה נאמר שנושא המפגש היום הוא מיניות וכמו שראינו בתגובות המשתתפים בקטע, מדובר בנושא שלעתים עלול להיות מביך ושיש קושי ביצירת שיח סביבו, אך עם זאת יש חשיבות רבה בעיסוק בו. השאלה שהתייחסו אליה בקטע שראינו ("מתי עושים סקס בפעם הראשונה?") היא שאלה אחת מתוך מגוון רחב של שאלות הנכללות בנושא של "מיניות". כעת נכתוב על לוח מחיק את השאלה "מהי מיניות?" ונבקש מהמשתתפים לענות לפי השקפתם, לבסוף נקריא את ההגדרה:

"מיניות היא הדרך בה בני אדם חווים ומבטאים את עצמם כיצורים מיניים. מיניות היא מושג רחב שכולל בתוכו היבטים ביולוגיים, פיזיולוגיים, פסיכולוגיים וסוציולוגיים. מבחינה חברתית מדובר בתופעה תרבותית התופסת מקום מרכזי בחברה המודרנית. מושג זה מתקשר לנושאים של מגדר, נטייה מינית, דימוי גוף ועוד".

2. מיניות מיטיבה: נסביר שבדרך כלל נושא המיניות עולה לכותרות סביב מקרים של מיניות

פוגענית (הטרדות מיניות, פגיעות מיניות וכו') אבל במפגש היום אנחנו רוצים להתייחס למושג של "מיניות מיטיבה"- ההתייחסות למיניות כדבר חיובי, מקום שאני מרגיש טוב בו ומהווה חוויה נעימה ובטוחה עבורי. נפזר על הרצפה כרטיסיות עם מושגים שונים. נבקש מכל משתתף לבחור 3 מושגים המתארים בעיני דברים שחייבים להיות בזמן מגע מיני ו-3 דברים שאסור שיהיו בזמן מגע מיני. נבקש ממי שמעוניין לשתף במה בחר ומדוע

❖ הערה למנחה: במידה והמשתתפים מתקשים לשתף המנחה יכול להתחיל את הסבב ולשתף בבחירות שלו.

לאחר מכן נאמר שחלק מהמושגים הם מתוך ההגדרה של "מגע מיני מיטיב" ונבקש מהם לנחש מהם המושגים שהוצאנו מתוך ההגדרה. לאחר סבב ניחוחים קצר נניח במרכז המעגל את ההגדרה של "מגע מיני מיטיב" ונבקש מאחד מהמשתתפים לקרוא בקול רם:

"מגע מיני מיטיב הוא מגע מכבד, הדדי ושוויוני המושתת על אינטימיות, תקשורת, רצון והנאה של שני הצדדים. הוא תואם גיל, ומתפתח באופן הדרגתי וכולל בשימוש אחראי באמצעי מניעה".

כעת נתעמק יחד בהגדרה:

"מגע מיני": מתייחס לא רק ליחסי מין אלא לכל מגע בעל אופי מיני.
"מכבד הדדי ושוויוני": מתייחס לשאלה כמה מקום יש לצרכיו של כל צד במהלך המגע המיני
"אינטימי": גם אם מדובר בסטוץ- צריך שיהיה שתתקיים קרבה בין בני אדם ושהמגע יעשה
באופן פרטי ואישי (ללא צופים מן הצד, הסרטה וכו')
"תקשורת": גם לפני וגם במהלך המגע המיני צריך לדבר! לשאול, להגיד, להכווין וכו'
"רצון": המטרה היא ששני הצדדים ירצו להיות אחד עם השני (ולא שצד אחד ירצה והשני
"ייסכים")
"הנאה": אם זה לא כייף/ נעים- אין סיבה לעשות את זה. לא עושים שום דבר שלא נעים לשני
הצדדים פיזית ו/או רגשית.
"תואם גיל": במובן הסובייקטיבי- כל אחד מתפתח באופן שונה.
"הדרגתי": התפתחות הדרגתית גם במהלך הקשר וגם במהלך המגע עצמו (גם במין מזדמן).
"שימוש אחראי באמצעי מניעה": לשמור על עצמנו.
כעת נשאל את השאלות הבאות:

- מה דעתכם על ההגדרה? האם אתם מסכימים איתה?
 - האם הייתם משנים אותה? (מוסיפים/ מוחקים)
 - האם היא מתארת את מה שקורה בסביבתכם או שיש פער בינה לבין המציאות?
3. ההבדל בין "הסכמה" ל"רצון": נאמר שבשיח על מיניות עולה לרוב המונח "הסכמה" כדבר הכרחי למען קיום מגע מיני כלשהו. נשאל את המשתתפים: מה ההבדל לדעתכם בין הסכמה לבין רצון (בהקשר של מגע מיני)? מה עלולה להיות הבעיה עם המושג "הסכמה" בהקשר זה? כעת נקריין את הסרטון הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=NOw2WvzmUjM>

- לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות:
- מה חשבתם על הסרטון?
 - האם הכרתם את הקטע מתוך "זגורי אימפריה"? האם עכשיו, אחרי ששמעתם את הפרשנות בסרטון, הוא נראה לכם אחרת?
 - מהו המסר העיקרי של הסרטון? האם הסכמתם אתו?
4. סיכום: נאמר כי מיניות היא זכות של כל אחד מאתנו- הזכות לחשוב, לפנטז, לרצות ולהתנסות. כאשר המיניות שלנו באה לידי ביטוי, בין השאר, בהתנסויות הכוללות הדדיות, שוויון, כבוד, תקשורת ורצון- היא עשויה להוות מקום חיובי נעים ובטוח בחיינו. נסיים בסבב בו כל משתתף אומר דבר אחד שהוא לקח מהמפגש היום.

נספחים

1. ברטיסיות מושגים:

הדדיות

שוויון

רצון

הנאה

תקשורת

לחץ

כבוד

שעמום

הקשבה

חוסר נוחות

כאב

רתיעה

חשש

הסכמה

ציפייה

אהבה

ריצוי

איום

הכרה מעורפלת

השפלה

"מגע מיני מיטיב הוא מגע

מכבד, הדדי ושוויוני

המושטת על אינטימיות,

תקשורת, רצון והנאה של

שני הצדדים.

הוא תואם גיל, מתפתח

באופן הדרגתי וכולל שימוש

אחראי באמצעי מניעה".

מערך שני: מיניות פוגענית

קהל יעד: ש"ש

משך פעילות: שעה וחצי

עזרים: מקרן+ מסך, לוח מחיק+ טוש, כרטיסיות דמויות, תמונות דוגמאות לתרבות האונס, כתבות+ פרטי מקרה (נספחים)

1. **פתיחה:** במפגש הקודם עסקנו במונח "מיניות מיטיבה" כעת, כשאנו מבינים את עקרונות המגע המיני המיטיב, אנו רוצים להתייחס למושג מיניות פוגענית, כיצד היא באה לידי ביטוי ומה עלינו לעשות כאשר אנו נוכחים בסיטואציה בעלת אופי מיני פוגעני. מיניות פוגענית היא מושג הכולל בתוכו טווח רחב של פגיעות בעלי אופי מיני- מקרי אונס, פגיעות מיניות, הטרדות מיניות וכו' וגם מקרים בהם מתקיימת פגיעה אך המתבונן מהצד אינו תמיד מודע אליה.

2. **מי אנחנו רוצים להיות?:** נקרין את הסרטון הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=9zr1oxEbdswp>

נעצור בדקה: 4:48 ונשאל את השאלות הבאות:

- האם הסרטון מתאר סיטואציה מציאותית?
- האם, לפני דעתכם התקיימה פגיעה מינית בסרטון (או שמדובר ברצון של שני הצדדים)?
- ❖ **הערה למנחה:** ניתן לחזור שוב להגדרת המגע המיני המיטיב ולבחון האם הוא תואם את המקרה הנ"ל.
- מהם "הרמזים" שבאמצעותם ניתן להבין שמדובר בסיטואציה "בעייתית"? (תשובה: שפת גוף של הבחורה, מבטה המזוגג, מצב שכרות קיצוני, פאסיביות מול הובלה וכו').
- נניח במרכז המעגל כרטיסיות עם שמות הדמויות מהסרטון: החברה הטובה, הברמן, השותפה לדירה, הזרים, הבחורה, הבחור. **נשאל את השאלות הבאות:**
- מי אחראי לדעתכם על הסיטואציה? האם האחראיות מוטלת על אדם אחד בלבד?
- האם לדעתכם אחת הדמויות הייתה צריכה להתערב בסיטואציה? מדוע? ומי מהם?
- מה המחיר שהמתערב עלול לספוג במידה והוא יעשה זאת? (תשובות אפשריות: כעס מצד הבחור/ הבחורה/ הסביבה וכו').
- כעת נמשיך את הקרנת הסרטון עד לסופו **ולאחר מכן נשאל:** האם כעת, אחרי שראיתם איך הסיטואציה הייתה יכולה להשתנות בעזרת התערבות של אחת הדמויות, יש לכם מחשבות אחרות/ נוספות בנוגע לסיטואציה?
- לסיכום חלק זה נאמר שבמקרים רבים אנו נתקלים בסיטואציות שאנו לא לגמרי מצליחים להבין את טיבם (בהקשר לסרטון- אולי הם בני זוג שותפים יחד ומבלים? אולי שניהם מעוניינים? וכו') מה שעלינו לעשות במקרים בהם הסיטואציה מעלה בנו סימני שאלה- היא להתערב- במידה וטעינו- הראנו רגישות ודאגה לאחר ובמידה וצדקנו, כמו שראינו בסרטון זה, **ההתערבות שלנו עשויה לשנות את סוף הסיפור.**

3. תרבות האונס: נאמר שמקרים בעלי אופי מגע מיני פוגעני אינם מתקיים "בחלל ריק", אלא מדובר בהתנהגויות שהן גם תוצר של התרבות השולטת בחברה שלנו. נכתוב על לוח מחיק את המנוח "תרבות האונס" ונשאל מי מכיר את המושג ומה פירושו? לאחר מכן נאמר את ההגדרה: **"תרבות האונס" הוא מונח המדגיש את הקשר שבין התרבות הרווחת בחברה, למידת האלימות המינית המצויה בה. בתרבות אונס הגישה הרווחת כלפי אלימות מינית היא של התעלמות, סובלנות, סלחנות, ואף עידוד למעשי אונס. התנהגות אופיינית בתרבות האונס כוללת: החפצה, האשמת הקורבן, וזלזול בחומרת מעשי אונס. תרבות האונס כוללת בדיחות, תכניות טלוויזיה, מוזיקה, פרסומות, ז'רגון משפטי, חוקים, מילים ודימויים, אשר הופכים אלימות נגד נשים וכפיה מינית למשהו שנראה כחלק מהמציאות החברתית".**

כעת נניח במרכז המעגל תמונות המתארות דוגמאות שונות של תרבות האונס בחברה שלנו, נבקש מכל משתתף לבחור תמונה המייצגת את תרבות האונס בעיניו. נקיים סבב בו כל אחד מספר על הכרטיסייה שבחר ומדוע ונרחיב בהסבר אודות עליה.

❖ הערה למנחה: יכול להיות שחלק מהמשתתפים לא יבינו את הקשר של תמונות מסוימות לתרבות האונס- במקרה כזה ניתן לתת הסבר רחב יותר (ניתן למצוא פירוט על כל כרטיסייה בנספחים).

לסיכום חלק זה, נשאל את השאלות הבאות:

- האם מושג תרבות האונס קיבל משמעות אחרת כעת?
- האם אנו יכולים לשנות את מצב זה? כיצד? (תשובות אפשרויות: שינוי השיח שלנו, לדבר על הנושא עם עוד אנשים, להיות פעילים בקבוצות השונות וכו').

4. מקרים בעלי אופי מיני פוגעני: נחלק את המשתתפים לקבוצות קטנות ולכל קבוצה נחלק כתבה+ שאלות לדיון. לאחר שסיימו נחזור למליאה ונבקש מכל קבוצה להציג את המקרה שקיבלו ואת הדיון שהתקיים סביבו.

❖ הערה למנחה: כדאי להרחיב ולהעמיק את השיח סביב כל מקרה: לשאול את דעתכם של המשתתפים מהקבוצות השונות, לשאול לגבי הסכמה או התנגדות לדברי חבריהם, לנמק את תשובותיהם וכו'.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות:

- האם אתם תופסים את המקרים בצורה שונה כעת? מה השתנה ומדוע?
- מה ניתן ללמוד על החברה שלנו מתוך שלושת המקרים?
- איזה שינוי היינו רוצים לראות בחברה שלנו (בהקשר של נושא זה)?

❖ הערה למנחה: ניתן לקיים את פעילות זו בקבוצה אחת- לבחור מקרה אחד בו אנו מעוניינים להתמקד ולדון בו יחד במליאה.

5. סיכום: נאמר שנושא המיניות הוא נושא מורכב ונוכח לכל אורך חיינו. בשני המפגשים האחרונים עסקנו במיניות מיטיבה וכיצד היא באה לידי ביטוי, בהבדל שבין הסכמה לרצון בהקשר של מגע מיני, במקרים בעלי אופי מיני פוגעני, בתרבות האונס ועוד.

במידה ומישהו מכס מרגיש שהוא זקוק לתמיכה/ ייעוץ/ סיוע ישנם מגוון מרכזים הנותנים מענה מותאם בכל נושא:

[http://www.yelem.org.il/%D7%9C%D7%90%D7%9F-
/D7%A4%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%9D-6](http://www.yelem.org.il/%D7%9C%D7%90%D7%9F-%D7%A4%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%9D-6)

לסיום נערוך סבב בו כל משתתף משתף במחשבה/ תובנה בעקבות המפגשים.

נספחים

1. דמויות מתוך הסרטון:

הברמן

החברה הטובה

השותפה לדירה

הזרים

הבחור

הבחורה

2. דוגמאות ל"תרבות האונס":

מילים

אתם משחקים תה קצונים, שרים שירים על השואה וגם חושבים שזה מצחיק להתכחש למדינה אתם זונות של ערבים, אנחנו מתביישים בכם בסוף היום שער 5 אנחנו נזיין אתכם אנחנו נזיין אתכם, ואז נשתה לכם ת'דם ובכיר העיר נתלה כל קומוניסט שבא לכאן ניקח לכם את הבנות, שאהבות להשתולל כשאננו אותן נצעק, היום המוות הפועל! היום המוות הפועל...

מידע

שם השיר: שיר האונס
שנת בכורה: 2015/16
ארגון: מכבי פנאטיקס
על השיר: הלחן משמש גם לשירים: שער 8 משלם ולמה הפועל לא שרים.

קטגוריות: שירי יציע | שירים ללא קישור לשיר המקור | שירים של מכבי פנאטיקס | שירים | שירים שיצאו ב-2015/16 | שירים עם וידאו

מונה להיות פרקליט המדינה

"איפה הוא תקע אותה? (לקולגה על תיק הטרדה מינית)

נהג לגולל את העלילה בתיקי הטרדה מינית באזני העמיתות שלו תוך שימוש במלים "אני" ו"את".

"סיימת לאונן לי במוח?" (לקולגה)

"אני רואה שהאריה קפץ על הארנבת" (לעובדת בהיריון)

"את לא גבר, אין לך ביצים, נכון...? כי כשאת גבר ומועכים לך את הביצים אז יש תחושה של כאב אבל יש גם תחושה של עונג, וזה מה שהסנגורית עושה לנו." (לקולגה)

כששימש מנהל מחלקה, פנה למתמחה ושאל אותה בקול "יש לך בארון חוטיני מנומר?" כשהשיבה בשלילה, פנה לפרקליטה שעמה שוחח באותו רגע ואמר לה: "את רואה, זאת בחורה נורמלית, היא לא מחזיקה דברים כאלה בארון".

הליך רשמי בנציבות שירות המדינה קבע כי ההתבטאויות מהוות התנהגות שאינה הולמת עובד מדינה.

"תתלונני! אני בשוק! אל תשתקי!"

אתם אומרים לנו

"אם הוא יעשה את זה שוב, זו תהיה אחריותך – את חייבת לדווח עליו!"

אתם אומרים לנו

"ישר למשטרה! ישר לממונה בעבודה!"

אתם אומרים לנו

אל תשכחי – כל תלונה כזאת הורסת לך את החיים, הוא בחיים כבר לא יוכל להתקדם בעבודה.

דוגמאות לתרבות האונס- פירוט והסבר : (עבור המנחה)

- **תמונות מס' 1+2 :** סיסמאות שנכתבו בשני תיכונים שונים בכפר סבא לאחר פרסום מקרה האונס הקבוצתי באיה נאפה. הסיסמאות, המעודדות באופן ישיר אונס נערות בבית הספר, עוררו גל מחאה מצד הורים ותלמידים.
דבריה של מורן מישל, ממארגנות המחאה: "אני יודעת שאם נמשיך לטפל במקרים כאלה בשקט בחדרי חדרים, מה שהוא היום כתובת על הקיר יהיה מחר ילדה בחדר מלון, או בתא שירותים בבית הספר".
- **תמונה מס' 3 :** "שיר האונס" של אוהדי מכבי ת"א מופיע באתר הרשמי של הקבוצה. השיר זכה לגיוני מצד חברות כנסת שונות. מתוך דבריה של חברת הכנסת איילת נחמיאס ורביץ: "המילים 'ניקח לכם את הבנות שאוהבות להשתולל, כשנאנס אותן נצעק היום המוות הפועל' אינן משתמעות לשתי פנים והן חמורות ומטרידות מאוד. קריאות מסוג אלו מקבלות משנה תוקף חמור בהרבה כאשר מדובר באחד ממועדוני הכדורגל המובילים בישראל. מועדון הסוחר אחרינו אלפי אוהדים למשחקים השונים, ביניהם ילדים ונשים. מועדון זה חייב להבין את גודל האחריות שלו ואת פוטנציאל הנזק הטמון במסרים מסוג אלו".
- **תמונה מס' 4 :** חולצות "הומוריסטיות" המעודדות אונס ואלימות כלפי נשים.
- **תמונה מס' 5 :** גרפיטי מיתולוגי בחוף מציצים- נמחק השנה בהוראת רון חולדאי. מתוך דברי פעילת ארגון לוט"ם: **הציור הזה, שתקוע במרחב הציבורי ועושה בחילה לעוברות והשבות כבר שנים, מלמד ומנרמל התנהגות שהיא פלילית על פי חוק העונשין של מדינת ישראל... הציור הזה נמצא לא סתם על קיר של שירותי הנשים בחוף: ילדים, נערים וגברים בוגרים חושבים שזה קורע מצחוק להצטלם ליד הציור הזה. העירייה כאילו אומרת לתושבות העיר: 'בואו מתרחצות יקרות, הגוף שלכן הוא בידור מיני בשביל כל גבר שעובר פה. חשבתן ששמנו לכן**

שירותים פרטיים כדי שתוכלו להרגיש בנוח? התבלבלתן, המבנה נבנה כדי שתרגישו בנוח, תורידו מגננות וברגעים הכי פגיעים שלכן — גברים ירגישו מוזמנים להציץ לכן”.

- תמונה מס' 6: דוגמא מעולם התקשורת- כיצד השפה בה משתמשים בסיקור תקשורתי מנציחה את תרבות האונס.

- תמונה מס' 7: עו”ד עמית איסמן הומלץ כמועמד לתפקיד פרקליט המדינה על אף ההתבטאויות הלא ראויות שלו כלפי נשים. תגובת שדולת הנשים: **”...אמירות בוטות כאלה מעידות על תפיסת עולם מעוותת כלפי נשים, וגם על הארגון בו הוא עובד.** אדם כזה צמח והתקדם במערכת והוא לא עומד רק בפני עצמו. משרד המשפטים צריך לעשות בדק בית מקיף במשרד ממשלתי, שאמור להוות דוגמה ומופת לציבור, ולבחון היטב הטענות בדבר פחד של פרקליטות להתלונן על שיח לא הולם, ולבדוק בצורה מקיפה את נושא ההטרדות המיניות... איזה מסר מקבלות פרקליטות ממינויו של מר איסמן? מצפצפים עליכן - תמשיכו לשתוק”.

- תמונה מס' 8: **דוגמא להחפצת נשים בקליפים מוזיקליים.** תיאוריית ההחפצה גורסת כי החברה מערבית מחפיצה את הגוף הנשי: רואה בנשים כאובייקטים לשימוש והנאת האחר. בהחפצה מינית הגוף או איברי גוף מופרדים מהאישה עצמה כך שהיא נתפסת בעיני הגבר כאובייקט מיני הנועד לספק את תשוקותיו. מחקרים שנעשו בנושא הראו **שתפיסה של אישה כחפץ הנועד להנאת האחר נמצאה קשורה לסיכוי גבוה יותר לאונס ולהטרדה מינית של נשים וכן ליותר אלימות מינית כלפי נשים.** הסיבה לכך היא שנשים מוחפצות נתפסות כפחות אנושיות, ולכן קל יותר לפגוע בהן ולגרום להן כאב. כמו כן, נמצא שאנשים שנוטים להחפצה של נשים גם נוטים להראות יותר אלימות מינית כלפי נשים. **כלומר, החפצה של נשים מעודדת תרבות אונס.**

3. כתבות + פרטי המקרה ושאלות לדיון:

מהומה באירוע הוקרה לאייל גולן בכנסת: "בושה לתת פרס לאדם כזה"

קריאות ביניים קטעו את הטקס שבו הוענק אות הוקרה לזמר אייל גולן. חלק מהמפגינות הורחקו. פנינה רוזנבלום: "הוא יצא זכאי". קרובה של נעמי שמר ז"ל ויתרו על האות: "אין לנו מה לחפש בטקס כזה". גם הזמרת אילנית, המלחינה נורית הירש, המפיקה טמירה ירדני וקרובי אהוד מנור ז"ל נעדרו

קבוצת נשים שהשתתפה בצהריים (יום ג') בטקס הצדעה לזמר העברי לדורותיו במשכן הכנסת ניסתה להפסיק את האירוע בעקבות הענקת פרס הוקרה לזמר אייל גולן. "בושה לתת פרס לאדם כזה", צעקו חלק מהנשים. גולן אמר בתגובה לח"כ נאוה בוקר (הליכוד) שיזמה את הטקס: "בואו נתעלם מרעשי הרקע". בוקר עצמה אמרה: "אתן צועקות על אדם שלא הורשע". אשת העסקים פנינה רוזנבלום עלתה לבמה וצעקה: "זה בן אדם שיצא זכאי". המפגינות צעקו עוד: "זו בושה וחרפה לכנסת ישראל. זנאי, מנצל קטינות". אחרי קריאות הביניים, שכללו תמלילים מעדויות הנערות נגד גולן, הורחקו המוחות מהאולם. מיד לאחר מכן שר גולן יחד עם ח"כ בוקר את שירו "צליל מיתר".

בימים האחרונים התעורר כאמור גל מחאה ברשת בעקבות הכוונה להעניק לגולן את הפרס. בין היתר נפתחה עצומה נגד הענקת הפרס, שעד כה חתמו עליה יותר מ-32 אלף איש. בנוסף, נשים כתבו פוסטים בטוויטר ובפייסבוק תחת ההאשטאג #ישלירקחלום, כשם שירו של גולן, שבהם סיפרו מהן החלומות שלהן בהקשר של שינוי חברתי, מיגור שוביניזם גברי ותרבות האונס ועוד.

כחלק מפעולות המחאה נתלו בבוקר תחתונים וחזיות של ילדות סביב שלט "פותמוביל" שהודבק על פסל המנורה שמחוץ לכנסת. הנשים המוחות, פעילות "היחידה למאבק בטרור המגדרי", אמרו כי "הענקת פרס יקיר הזמר העברי לזמר אייל גולן היא יריקה בפרצופה של כל אישה שהוטרדה, הותקפה או הושפלה בשל מיניותה, של כל נערה שתמימותה נוצלה על ידי חזקים ממנה ושל כל ילדה שיש לה חלום - לגדול בסביבה בטוחה ומכבדת".

הן הוסיפו כי "זה אירוני שדווקא לאחר שבוע שבו החברה הישראלית הביעה בצורה כה נחרצת התנגדות לאלימות כלפי נשים, החליטה כנסת ישראל, שאמורה להיות המצפן המוסרי והערכי של המדינה, להעניק פרס למי שהתנהגותו מבוזה, מחפצה ומשפילה נשים. האם זוהי המורשת הערכית שכנסת ישראל מעוניינת להנחיל לדורות הבאים? האם היא מסתפקת בכך שהתנהגותו של הזמר לא הובילה להרשעה פלילית, כדי שיהווה מודל לחיקוי עבור גברים, נערים וילדים?".

עוד אמרו כי "אין לנו חלום שיקנו לנו יהלום. אנחנו שואפות לדברים הרבה יותר בסיסיים, כמו לקבל יחס מכבד ממש כאילו היינו בנות אדם, ולא חפצים שנועדו לסיפוק צרכים מיניים של גברים המנצלים את כוחם".

ח"כ בוקר אמרה בסיום האירוע: "זה היה מופע של צביעות ומוסר כפול. אותם ח"כים שחיממו את האווירה בכלל לא הגיעו לדיונים בשדולה על הפרס. לא שמענו אותם במקרים אחרים, כשאמנים שנויים במחלוקת קיבלו פרסים חשובים בתיאטראות מכובדים, כי להם הרי מותר הכול. אייל גולן כנראה לא נמצא בצד הנכון של המפה. זו פוליטיקה זולה, זה לא לגיטימי בעיניי, אבל לצערי זה היה צפוי. היא אמרה עוד: "לא עושים דבר כזה. אני, גם אם משהו לא מצא חן בעיניי - מעולם לא הגבתי בצורה כזו. מצער מאוד שזו הרמה. עושים לו רצח אופי, ולמה - כי ככה החליט חלק מהציבור, ולא משנה מה רשויות החוק הכריעו. אצלי לא יהיו משפטי שדה. הוא קיבל אות הוקרה על תרומתו האדירה לזמר העברי. על זה הוא נבחר. לא על שום דבר אחר. גם לאייל גולן מגיע. זה אחד האמנים הפופולריים במדינת ישראל".

פרטי המקרה: פרשת "משחקי חברה"

החקירה בפרשה החלה באוגוסט 2013, בעקבות מידע מודיעיני שלפיו נערות בנות 15 ו-16 מאזור השרון עובדות בחשפנות ועוסקות בזנות. ארבע נערות זומנו לחקירה, שם טענו כי הן קיימו יחסי מין עם אייל גולן, אז בן 42, ואביו דני ביטון. ב-13 בנובמבר 2013 דלפו ידיעות לכלי התקשורת על החקירה הסמויה, ובחדשות 2 פורסם כי יש חשדות נגד "זמר מפורסם". המשטרה ביקשה צו איסור פרסום על זהותו של הזמר. בתוך זמן קצר מהפרסום בוצעה שורה של מהלכי שיבוש חקירה: תיאום עדויות, שינוי גרסאות של הנערות (שהגיעו עם עורכי דין בכירים, בהם משה מרוז), וכן השמדת ראיות, בהן סילוק סמים מאחת הזירות ומחיקת סרטונים בהם רואים את הנערות. מהלכים אלה, על פי הפרקליטות, גרמו לכך שהם לא הספיקו לבסס את הראיות שהגיעו, ואי לכך הסיקה המשטרה כי ארבע הנערות הראשונות מסרו עדות שקר.

בינתיים זומנו לחקירה מספר נערות נוספות, שעדויותיהן נחשבו לאמינות. על פי העדויות, מדובר על כ-10 נערות שנוצלו מינית בידי מקורביו של אייל גולן. על פי השיטה, המקורבים היו מאתרים מעריצות של הזמר בקהל במועדון, בהופעה או בתוכנית "אייל גולן קורא לך", מתיידדים איתן ומבטיחים להן להגיע בהמשך לפגישה עם גולן. לאחר שנוצר קשר חברי, אולצו הנערות לקיים יחסי מין עם חלק מהמקורבים, בהם דני ביטון. על פי העדויות, ברוב המקרים יחסי המין התקיימו במכונית בדרך מההופעות, במשרדי ליאם הפקות, בבתי מלון או בבתים של חבריו של אייל גולן.

הנערות

כל הנערות שהעידו בפרשה מוכרות לרשויות הרווחה. הן הוגדרו כנערות בסיכון, ולכולן רקע דומה של מצוקה כלכלית, אב נעדר או מכה ונטייה לברוח מהבית. כולן היו להוטות להתקרב לאייל גולן, ולכן הסכימו להיענות להצעות מיניות ממקורביו. בדרך כלל דני ביטון היה משכנע את הנערות לקיים יחסי מין עם מקורביו של גולן. אם סירבו, נקט בצעקות ובאיומים על מנת לכפות עליהן יחסי מין. אחת הנערות אמרה: "אני רוצה להסביר לך דבר מסוים. ברגע שאני לבד עם גבר והוא דורש משהו מיני, אחרי שאני אומרת פעמיים שאני לא רוצה והוא ממשיך להתעקש, אז אני מפחדת שהוא יעשה את זה בכוח או משהו אחר לא נעים, אז אני מעדיפה לעשות את זה וזהו, שהוא יניח לי".

תיק החקירה נגד אייל גולן נסגר מבלי שהועמד לדין. דני ביטון הורשע בביצוע עבירות מין במסגרת עסקת טיעון שגיבשה עורכת הדין רויטל סויד. סעיפי ההרשעה היו הדחה לזנות בנסיבות מחמירות, ניצול קטינים לזנות, שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה. ב-29 באפריל 2015 גזר עליו בית המשפט המחוזי עונש של שנתיים מאסר, ופיצויים בגובה 50 אלף שקלים לכל אחת משלוש הנפגעות. עקב הראיות שהצטברו שקלו במשטרה להגיש כתב אישום נגד

צחי אסולין, יניב גרשון והמכונה ב', אך שלושת תיקי החקירה נסגרו, מפני שבפרקליטות חששו מחקירה קשה בבית המשפט בזמן שהמתלוננות חסרות גב משפחתי או חברתי. כמו כן

היה חשש שלא יתקבל התקדים המשפטי לפיו גם קרבה לזמר יכולה להיחשב כחלופה לתמורה כלכלית עבור יחסי מין. בשלב זה רב פקד חג'ג' היה סבור כי מדובר בעלילה נגד גולן. הוא הפציר בפרקליטות לסגור נגדו את התיק מחוסר אשמה ולא מחוסר ראיות. הפרקליטות לא נענתה, והתיק נסגר מחוסר ראיות ולא מחוסר אשמה.

שאלות לדיון: פרשת משחקי חברה

1. האם הכרתם את המקרה הנ"ל?
2. האם לדעתכם ראוי שאייל גולן יקבל אות הוקרה מטעם מדינת ישראל? מדוע?
3. כיצד מקרה זה מתקשר למונח "מיניות פוגענית"?
4. מה ניתן ללמוד על "תרבות האונס" בחברה שלנו מתוך המקרה?

נשות הכדורגלנים במילים קשות על הקטינות: "צעירות מטרידות ללא הפסקה את הגברים שלנו, תמימות הן לא"
**נשות הכדורגלנים בעבר ובהווה יוצאות להגנה ולחפותם של שחקני מכבי ת"א החשודים
 בבעילה אסורה של קטינות וזוכים לתמיכתם.**

"אותן צעירות שנראות כמו ילדות – מטרידות ללא הפסקה ובכל דרך אפשרית את הגברים שלנו וכל העולם שותק. מותר להן לדבר איך שבא להן ולהתנהג איך שבא להן, נכון? וכן פתאום אתם שותקים כי לאישה מותר לגבר אסור, נכון?! למה? כי זה גבר והם תמיד אשמים", כתבה אשתו של שחקן מכבי ת"א, אייל גולסה, מאי.

"צריך לשים אצבע מאשימה על הגורם העיקרי שעומד מאחורי אותן קטינות ואלו ההורים שלהן שאמורים לפקח 24/7 עליהן שמסתובבות בשלוש לפנות בוקר ברחובות ללא השגחה. אל תכפישו סתם את שמם של השחקנים. תזכרו תמיד שמאחורי כל בן אדם יש משפחה מורחבת (ילדים ואישה) שבסופו של יום הם אלו שמתמודדים עם הקושי".

מאי, אשתו של קפטן בית"ר ירושלים עידן ורד, כתבה בפייסבוק: "היום נערה בת 15 לא מתלבשת, לא מתנהגת, לא מדברת ולא נראית בת 15. על פי השיחות שרצות ברשת – הן לגמרי היו מודעות למעשיהן ואף התגאו בדבר. אז נכון שיקומו כל היפות נפש שבשבילן גברים הם קודם כל האשמים ולא משנה מה באמת קרה, אבל גברים הם גם בני אדם שמאחוריהם יש גם משפחות".

גם ליטל, אשתו של גל אלברמן, ששיחק בעבר במכבי ת"א שיתפה את התחושות שלה: "כל כך הרבה גברים הולכים עם נערות וכל כך הרבה נערות קטינות מציעות את עצמן על מגש של כסף. זה בהחלט סותר כל קשר למוסריות, ערכיות וכבוד. אבל אחר כך מי שבילה (בהסכמה מלאה אגב) נתון ללינץ' תקשורתי, תרבותי, מוסרי וערכי. איפה החוק שירתיע גם את הבחורות ולא רק את הבחורים? אנחנו בימי הביניים? איפה השוויון? למה גבר צריך להיענש על ניהול אקט

מיני בשיתוף פעולה מלא? בנימה זאת חשוב לי לציין שאני לרגע לא תומכת בעניין – אני סולדת מניצול מצבים על ידי גברים. ולמקרה הספציפי, אותם בחורים מסכנים כי אנשי ציבור הם. אז בכלל יש פה רכיבה על פרשה לשם רייטינג. ברור שצריך לאכוף את ההתעסקות עם קטינות לשם מניעת ניצול תמימות וחסרות ישע, אבל בסיפור הזה תמימות הן לא ובטוח שניצול זה לא המקרה".

פרטי המקרה מוצגים בסרטון הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=thELJCRwMDg>

שאלות לדיון: פרשת הכדורגלנים והקטינות

- האם הכרתם את המקרה הנ"ל?
- מה דעתכם על דברי נשות הכדורגלנים ועל כך שהן יצאו להגנתם?
- כיצד מקרה זה מתקשר למונח "מיניות פוגענית"?
- מה ניתן ללמוד על "תרבות האונס" בחברה שלנו מתוך המקרה?

הנערים חזרו מקפריסין

בנתב"ג נחתו בזה אחר זה הנערים שנחשדו באונס קבוצתי. הם שרו "עם ישראל חי" ו"הבריטית זונה". יונה גולוב, ששחרר כבר ביום חמישי, הגיע לפגוש אותם ואמר כי יתבעו את המתלוננת: "לא ראוי לצלם, אבל זו אחת ההוכחות שלא היה אונס".

הנערים שנחשדו באונס קבוצתי באיה נאפה נחתו בישראל בזה אחר זה, והתחבקו עם בני משפחותיהם שחיכו לבשורה על שחרורם ממעצרם בעשרת הימים האחרונים. "מה שחשוב הוא שהאמת יצאה לאור, ושכל הילדים יצאו זכאים", אמרו בני משפחותיהם של כמה משבעת הנערים ששחררו היום ממעצר, ותקפו את כלי התקשורת. "על מה הוא צריך לתת חרטה? הוא לא עשה כלום", אמרו בני המשפחה של אחד מהם. עם נחיתת כמה נערים נוספים, רצו חבריהם לעברם, והחלו לשיר "עם ישראל חי" ו"הבריטית זונה". הם גם פתחו שמפניה בנמל התעופה בן גוריון. אחד מהנערים שנחתו אמר: "ידעתי שזה מה שיקרה. שהאמת תצא לאור. אושר גדול לראות את המשפחה, ידעתי שאני זכאי ושאצא מפה. לא מצטער על כלום".

התפנית אירעה לאחר שבחקירה מיוחדת הודתה התיירת כי טענה ש-12 הישראלים אנסו אותה, לאחר שצילמו אותה במהלך יחסי המין. "לא ראוי לצלם, אבל זו אחת ההוכחות שזה לא היה אונס, אלא שזה היה בהסכמה", אמר גולוב. "אני לא צילמתי אף אחת אף פעם. זה לא בסדר, אבל בסוף זה עזר להם. הלקח שלי זה לא ללכת עם כל בחורה, ותמיד לשאול אם זה בסדר שיהיו עוד חברים או אנשים שהיא לא מכירה". הפרשה החלה לפני 11 יום, אז נעצרו 12 ישראלים בעקבות תלונה על אונס קבוצתי שהגישה בריטית בת 19 ששהתה במלון שלהם באיה נאפה. חמישה מהם שוחררו כבר בשבוע שעבר. שבעה נוספים שוחררו היום כאמור, לאחר שהועברו מבתי המעצר לתחנת המשטרה באיה נאפה. הם נפגשו עם בני משפחתם, ואז שוחררו לחופשי.

פרטי המקרה מוצגים בסרטון הבא:

https://www.youtube.com/watch?v=xgczPoh8bD4&feature=emb_logo

שאלות לדין: פרשת האונס הקבוצתי באיה נאפה

- האם הכרתם את המקרה הנ"ל?
- מה דעתכם על קבלת הפנים לה זכו הנערים עם חזרתם לארץ?
- כיצד מקרה זה מתקשר למונח "מיניות פוגענית"?
- מה ניתן ללמוד על "תרבות האונס" בחברה שלנו מתוך המקרה?

תכנים נוספים בנושא מיניות

1. שירים בנושא הטרדות ופגיעות מיניות:

- "ואלס להגנת הצומח" / נעמי שמר
- "כל החבר'ה" / מוניקה סקס
- "אין לי אף אחד" / הדג נחש
- "כשאת אומרת לא" / התרנגולים

2. סרטונים:

מיניות:

- <https://www.youtube.com/watch?v=354PF25zPKc> : אלכוהול וסקס
- <https://www.youtube.com/watch?v=IdaCoLhIBQ4&t=23s> : משיכה מינית
- <https://www.youtube.com/watch?v=wO9mErz29KA> : "היא שרמוטה הוא זיין"

הסכמה בעת מגע מיני:

- <https://www.youtube.com/watch?v=2uHlis2-ioY> : מה הקשר בין כוס תה להסכמה
- <https://www.youtube.com/watch?v=MlihOom1l7w&t=69> : איך מבקשים הסכמה

הטרדות מיניות:

- <https://www.youtube.com/watch?v=b1XGPvbWn0A> : אישה הולכת ברחוב
- <https://www.youtube.com/watch?v=BSAGwLIYvUU&t=165s> : מהי הטרדה מינית
- <https://www.youtube.com/watch?v=EL33lOsnhGE> : החפצה
- <https://www.youtube.com/watch?v=MFcGfkiH4Jw> : הטרדה

3. סרט: "שש פעמים" - טריילר : <https://www.youtube.com/watch?v=tM2TEg06eT4>

4. כתבות ומאמרים : מומלץ לחפש מאמרים כתבות וסרטונים של חן קצביץ' פרסלר - חוקרת מגדר ומיניות, דוקטורנטית ללימודי מגדר בבר אילן, מנחת הורים וצוותי חינוך בנוגע להתפתחות מינית מיטיבה בילדות ובגיל ההתבגרות ומנחת סדנאות מיניות מיטיבה לנוער.

- קישור לכתבות של חן קצביץ' פרסלר באתר "הארץ" :

<https://www.haaretz.co.il/family/chenkatchevich>